

Připomínky společnosti eustream, a.s. k návrhu dokumentu „Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy v České republice 2022 – 2031“

Společnost eustream, a.s. vítá možnost vyjádřit se prostřednictvím následujících připomínek k návrhu dokumentu „Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy v České republice 2022 – 2031“ (v textu taky jako „**Plán rozvoje**“), který Energetický regulační úřad zveřejnil ke konzultaci na svém webovém sídle s termínem ukončení 22. 11. 2021.

Společnost eustream, a.s. předkládá k Plánu rozvoje následovné připomínky:

Název projektu: Česko – rakouské propojení na str. 72 (a dále také na str. 11, 49, 53)

Plán rozvoje obsahuje projekt „Česko – rakouské propojení“ (dále také jako „Česko – rakouské propojení“ nebo „Projekt“), který představuje vizi českého a rakouského provozovatele přepravní soustavy, společnosti NET4GAS a GAS CONNECT AUSTRIA (dále také jako „GCA“) o přímém propojení přepravních plynárenských soustav České republiky a Rakouska (jiné takové přímé propojení v současné době neexistuje, ovšem trhy České republiky a Rakouska jsou už v současné době propojeny nepřímo, prostřednictvím slovenské přepravní soustavy). Projekt „Česko-rakouské propojení“, nejprve pod názvem LBL (Lanzhot-Baumgarten Line), později Obousměrné rakousko – české propojení známé pod názvem „BACI“ je v různých svých podobách prezentován už téměř 20 let. Toto tvrzení, z důvodů identických technických parametrů výše uvedených projektů, považujeme za pravdivé i navzdory argumentaci společnosti NET4GAS, že se jedná o nový projekt, který vznikl v rámci procesu posouzení tržní poptávky po přírůstkové kapacitě na základě nařízení Komise (EU) č. 2017/459.

I v tomto případě se jedná se o potrubí o průměru 500/800mm a celkové délce cca. 61 km, z toho 12 km na území České republiky s přibližným nárůstem kapacity o 56,4 GWh/ den nebo 201,4 GWh/ den a s předpokládaným termínem zprovoznění Projektu v roce 2028 (v minulém roce byl termín předpokládaného zprovoznění Projektu v roce 2026).

Hlavní deklarovanou myšlenkou projektu původně LBL, BACI a nyní „Česko – rakouské propojení“ je snaha o integrování plynárenských trhů České republiky a Rakouska, která by, podle provozovatele české přepravní soustavy, společnosti NET4GAS měla přispět k:

- uspokojení poptávky na trhu;
- dodatečné integraci regionálních trhů prostřednictvím prvního přímého napojení české plynárenské soustavy na plynárenský hub v Baumgartenu;
- k deklarovanému pozitivnímu vlivu na zvýšení bezpečnosti dodávek zemního plynu do ČR dle vzorce N-1 podle nařízení (EU) 2017/1938,

Dovolíme si však tvrdit, že projekt „Česko – rakouské propojení“ není schopen přinést deklarované benefity, a to z následujících důvodů:

1. „Česko – rakouské propojení“ se nezakládá na relevantní poptávce trhu

V 10/2019 byla společnostmi NET4GAS a GCA publikována Zpráva o posouzení poptávky po přírůstkové kapacitě mezi Českou republikou a Tržní oblastí Východ (Market Area East) v Rakousku v níž se uvádí,

že agregované nezávazné indikativní poptávky po pevné kapacitě dosahují úrovně 1 277 397,26 kWh/h/rok v plynárenských rocích 2020/2021 – 2034/2035.

Začátkem roku 2020 se uskutečnila veřejná konzultace přírůstkové kapacity na CZ-AT hranici, kdy jen jediná společnost OMV Refining & Marketing GmbH (dále taky „OMV RM“) vyjádřila své přesvědčení:

- a) o dostatečné poptávce po této trase (nezakládající se na žádných konkrétních podpůrných argumentech pro takové tvrzení),
- b) o zvýšení bezpečnosti dodávek plynu pro oba trhy (nezakládající se na žádných konkrétních podpůrných argumentech pro takové tvrzení),
- c) a vyjádřila svou podporu iniciovat proces inkrementální kapacity.

Dovolíme si tvrdit, že deklarovaný nezávazný zájem trhu o přírůstkovou kapacitu a uvedená všeobecná nezávazná tvrzení společnosti OMV RM bez jakýchkoliv podpůrných argumentů není možné považovat za relevantní a postačující impuls pro začátek inkrementálního procesu pro očekávanou úroveň poptávky až 750 000 Nm³/h, jelikož taková kapacita nemá reálnou bázi v poptávce trhu a zároveň poptávku trhu v objemu 1 277 397,26 kWh/h/rok lze plně uspokojit prostřednictvím současné slovenské přepravní soustavy bez nutnosti vynaložení investičních prostředků. Navíc společnost OMV RM je členem korporace OMV, která je také vlastníkem majority v společnosti GCA, což vyvolává značné pochybnosti o účelnosti nezávazné poptávky.

Dne 25. října 2021 byl na základě procesu hodnocení poptávky trhu vedeného v červenci – srpnu 2021 zveřejněn dokument „Zpráva o posouzení poptávky po přírůstkové kapacitě mezi Českou republikou (NET4GAS, s.r.o.) a Tržní oblastí Východ v Rakousku (Gas Connect Austria GmbH)“. V dokumentu se uvádí, že během tohoto procesu nebyly obdrženy žádné nezávazné indikativní poptávky. V části C. Závěry pro (ne)zahájení projektu/procesu přírůstkové kapacity dokumentu je uvedeno, že **„Podle výsledku posouzení nezávazných indikací poptávky v rámci bodu B není nutno rozvíjet žádné poptávkové úrovně po přírůstkové kapacitě, a tudíž nebude iniciován žádný projekt pro zajištění přírůstkové kapacity. Na základě výše zmíněného rozhodnutí nebudou prováděny žádné technické studie pro projekty přírůstkové kapacity“.** Závěry této zprávy o hodnocení poptávky **potvrdily tvrzení společnosti Eustream, že Projekt není účastníky trhu požadován.** Pochybnosti o **akutním a reálném zájmu trhu o Projekt a jeho kapacitu podtrhuje i fakt, že se připravuje více téměř 20 let a se zprovozněním se uvažuje až ve 4. čtvrtletí 2028 (opětovné odložení zprovoznění Projektu o další 2 roky v porovnání s verzí Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2021 – 2030).**

I přesto, že trh nemá o Projekt reálný zájem, což potvrdily společnosti N4G a GCA v dokumentu Zpráva o posouzení poptávky po přírůstkové kapacitě mezi Českou republikou (NET4GAS, s.r.o.) a Tržní oblastí Východ v Rakousku (Gas Connect Austria GmbH), vydalo ERÚ dne 30. 10. 2021 rozhodnutí, kterým schválilo „Návrh projektu přírůstkové kapacity mezi vstupně-výstupními systémy České republiky („CZ“) a rakouskou obchodní oblastí Východ („AT“).

Zejména v době, když se EÚ zasazuje za řešení, která napomohou k dosažení cílů vedoucí k uhlíkové neutralitě v roce 2050 a zejména když prezentovaný projekt „Česko – rakouské propojení“ představuje

paralelní infrastrukturu k existujícímu řešení prostřednictvím slovenské přepravní soustavy je možné Projekt považovat za nadbytečnou investici v rozporu s dekarbonizačními snahami EÚ.

Navzdory skutečnosti, že společnost NET4GAS konstatuje, že výstavba předmětné infrastruktury je navržena v podobě její plné připravenosti na budoucí možnou přepravu vodíku¹, tato skutečnost není uvedena v Plánu rozvoje a ani v dokumentu European Hydrogen Backbone z 07/2020, navzdory tomu, že se má jednat o první přímé propojení mezi Českou republikou a Rakouskem².

2. „Česko – rakouské propojení“ nepřinese smysluplnou integraci regionálních trhů

Společnost NET4GAS na podporu tvrzení přínosu realizace projektu „Česko – rakouské propojení“ prostřednictvím integrace trhů České republiky a Rakouska opakovaně neuvádí žádné relevantní podpůrné argumenty. Také cenové konvergence jako impuls a důvod pro integraci obou plynárenských trhů je irelevantní, jelikož cenová hladina na plynárenských trzích v České republice a Rakousku je již dlouhodobě srovnatelná a to z toho důvodu, že jelikož obě krajiny disponují rozsáhlou přepravní kapacitou do/z Německa, cena na trzích v těchto krajinách je cenou odvozenou od trhu německého, který svou kapacitou několikanásobně převyšuje trhy CZ a AT dohromady.

3. „Česko – rakouské propojení“ nezvyší bezpečnost dodávek plynu do ČR

Smysluplnost implementace Projektu z pohledu pozitivního vlivu na zvýšení bezpečnosti dodávek zemního plynu do ČR ztrácí význam při pohledu na stav existující přepravní soustavy. Současná přepravní infrastruktura je pro potřeby českého plynárenského trhu, několikanásobně předdimenzována. Na str. 34 Plánu rozvoje se uvádí „Z grafu č. 5.2.1 je patrné, že Česká republika v letech 2021 až 2030 plní minimální požadavek nařízení (EÚ) 2017/1938 a překračuje ho o více než 320% na konci tohoto období. Z toho vyplývá, že ve vztahu k tomuto nařízení EU Česká republika splňuje infrastrukturní požadavky na bezpečnost dodávek plynu“.

4. Jak už bylo výše zmíněno, projekt „Česko – rakouské propojení“ je nový název pro projekt BACI, který má v účastnících trhu s plynem vyvolat klamlivou iluzi nového projektu, o jehož přínosech měla značné pochybnosti i Evropská komise. Projekt byl zařazen na 3. PCI seznam pouze podmíněně, a na 4. PCI seznam nebyl zařazen vůbec, jelikož potenciální přínosy projektu nevyváží náklady vynaložené na Projekt, jak jasně vyplývá i z hodnocení regionální skupiny v rámci tvorby 4. PCI seznamu. Také ENTSOG v průběhu přípravy TYNDP 2018 a 2020 neidentifikoval žádné infrastrukturní mezery mezi Českou republikou a Rakouskem, které by byly impulsem pro realizaci projektu „Česko – rakouské propojení“ a od té doby se na situaci nic zásadního nezměnilo.

5. V dokumentu „Updated Project Proposal for Incremental Capacity between Entry/Exit Systems of the Czech Republic (CZ) and Austrian Market Area East (AT)“, zpracovaném společností NET4GAS v koordinaci s GCA, část E (vi.) Kanibalizační efekt je poznamenáno, že část kapacitních rezervací v novém propojovacím bodě s vysokou pravděpodobností kanibalizuje rezervace, které by jinak mohly být provedeny na stávajícím propojovacím bodě Lanžhot ve směru na Slovenskou republiku v následovném znění “.

¹ <https://www.eru.cz/documents/10540/6947588/Vyporadani+pripominek+TYNDP+2021-2030.pdf/68b60068-c8f2-4789-9e97-3f51ec7c619e>

² https://www.net4gas.cz/files/0tiskove-zpravy/20200715_european-hydrogen-backbone_report.pdf

Toto prohlášení podtrhuje naprostou marnost Projektu, který nepřináší absolutně žádné výhody pro evropský trh s plynem.

Eustream rovněž předpokládá, že **všechny tyto skutečnosti přesvědčí samotné předkladatele projektu k opuštění Projektu, který je nesmyslný, protože vychází z nedostatku skutečného tržního zájmu, nepřináší očekávané výhody** a má být připraven v době snahy ES o dekarbonizaci dosáhnout uhlíkové neutrality v roce 2050 a zároveň v situaci, kdy je účastníkům trhu s plynem k dispozici stávající paralelní plynárenská infrastruktura.

Z výše uvedených důvodů navrhuje Projekt z Plánu rozvoje vypustit.

V Bratislave, dne 16.11.2021